

§ 134

Diarienumr: KS-2021/00385

Remiss: Boverkets promemoria - Önskemål om utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet**Beslut****Kommunstyrelsen beslutar****avge yttrande enligt bifogad tjänsteskrivelse.**

Reservation

Nils Seye Larsen (MP) och Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag att avslå yttrandet. Reservationstext, se kommunstyrelsens beslutsordning.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har getts möjlighet att yttra sig över Boverkets promemoria: Önskemål om utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet. Promemorian med önskemål om utökat bemyndigande är lämnad till regeringen men innan beslut fattas vill man veta vad berörda myndigheter, organisationer, kommuner och andra intressenter tycker och vilket stöd förslaget har.

Boverket vill med ett utökat bemyndigande kunna ställa bindande krav på kvaliteter och placering av friytor för lek och utevistelse. Boverket uttrycker samtidigt att de inte har för avsikt att genom föreskrifter ställa krav på friyornas storlek.

Bakgrund till att Boverket ser ett behov av denna föreskriftsrätt:

- De allmänna råd som Boverket tog fram år 2015 har utvärderats och bedöms ej ha uppnått avsedd effekt. Råden togs fram i syfte att bland annat utgöra ett stöd vid bedömningen av PBL:s

bestämmelser att barn och unga ska få tillgång till en tillräckligt stor och välfungerande utemiljö. Råden anses inte ge tillräckligt stöd i bedömningen av friytans storlek och innehåll.

- Utemiljöerna vid skola och förskola får av flera anledningar en allt större betydelse för att tillgodose barns behov av fysisk aktivitet, rekreation och lek, i vardagen.
- Statistik över skol- och förskolegårdar i Sverige visar att friytor generellt minskar i storlek.
- Boverket tar i uppdraget om arkitektur och gestaltad livsmiljö fram en ny vägledning för inne- och utemiljöer i skola och förskola. Studier inom ramen för detta uppdrag visar att skolor och förskolor har bristande kvaliteter för lek och utevistelse.
- Sedan den 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Barnkonventionens artikel 31 handlar om barns rätt till lek, vila och fritid. I överensstämmelse med skyldigheterna enligt konventionens artikel 31 bör den offentliga planeringen prioritera att skapa miljöer som främjar barnets välbefinnande.

Boverket har analyserat olika alternativ med ansatsen om att säkerställa barns rätt till en bra utemiljö vid fritidshem, skola och förskola och annan jämförlig verksamhet med avseende på arbetsinsats och nytta i stort. I resultatet av analysen menar Boverket att det mest effektiva skulle vara att ta fram bindande regler för friytor. Detta istället för att jämförelsevis utveckla eller ändra befintliga allmänna råd alternativt förbättra och förtydliga vägledning utifrån allmänna råd. Boverkets slutsats innebär att myndigheten behöver begära föreskriftsrätt hos regeringen. Bemyndigandet föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Förslag till yttrande har tagits fram i samverkan mellan Övergripande planering, Stadsarkitekt, Miljö- och hälsoskydd, Mark och exploatering, Bygglov samt Fastighet.

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande, Missiv, Boverkets promemoria

Beredningsansvariga

Daniel Lindström, övergripande planering

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning**Yrkanden**

Bore Sköld (V) med instämmande av **Nils Seye Larsen (MP)** - avslag på Umeå kommuns yttrande gällande Boverkets önskemål om ett utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet. Vi ställer oss särskilt kritiska till yttrandets stycke som lyder "Umeå kommun avstyrker dock Boverkets önskemål om ett utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet".

Mattias Larsson (C), Anders Ågren (M) och Hans Lindberg (S) – bifall till planeringsutskottets förslag

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer bifall mot avslag till planeringsutskottets förslag.
Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag.

Reservation

Nils Seye Larsen (MP) och **Bore Sköld (V)** - Sedan den 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Barnkonventionens artikel 31 handlar om barns rätt till lek, vila och fritid. I överensstämmelse med skyldigheterna enligt konventionens artikel 31 bör den offentliga planeringen prioritera att skapa miljöer som främjar barnets välbefinnande. Statistik över skol- och förskolegårdar i Sverige visar att friytor generellt minskar i storlek. Studier visar också att skolor och förskolor har bristande kvaliteter för lek och utevistelse. Boverket har analyserat olika alternativ med ansatsen om att säkerställa barns rätt till en bra utemiljö vid fritidshem, skola och förskola. Resultatet av Boverkets analys visar att det mest effektiva skulle vara att ta fram bindande regler för friytor. Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverar sig mot KS beslut att tillstyrka att Umeå kommun avger yttrandet, särskilt med anmärkning för följande formulering; "Umeå kommun avstyrker dock Boverkets önskemål om ett utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig

verksamhet.” Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill i stället att Umeå kommun tillstyrker Boverkets önskemål om ett utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförbar verksamhet.

Beslutet ska skickas till

Finansdepartementet, fi.remissvar@regeringskansliet.se, med kopia till fi.sba.spn@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2021/01561 och remissinstansens namn i ämnesraden på epostmeddelandet.